Решаване на проблеми под напрежение

Подходящ ресурс за стаи за бягство и проекти	Тази дейност може да бъде вградена в сценарии за ескейп стаи, включващи кризисни ситуации (напр. системна повреда, реагиране при извънредни ситуации, обратно броене на мисия или управление на риска). Тя работи особено добре като критична във времето фаза, където напредъкът зависи от бързи, добре обосновани решения, а не от технически познания.
Целева група и нужди	**Възраст:** 15-25 години/29 години **Размер на групата:** 4-6 participants per team **Предишен опит:** Не се изисква предишен опит **Контекст:** Работа с младежи, обучение по предприемачество, семинари за пригодност за заетост или житейски умения
Времетраене	60-70 минути (вкл. инструктаж, дейност и обсъждане)
Целеви области на компетентност	• **EntreComp:** Справяне с несигурност, неяснота и риск • **DigComp:** Оценка на информацията (основна); решаване на проблеми • **Трансверсални:** Критично мислене, адаптивност, устойчивост

Цели	До края на дейността участниците ще могат да: • Анализират непълна или противоречива информация под напрежение • Приоритизират задачи и опции, когато ресурсите или времето са ограничени • Взимат бързи, но обосновани решения и обосновават изборите си • Прилагат логическо мислене в ситуации на високо напрежение • Размишляват върху процесите на вземане на решения и когнитивните отклонения
Материали и оборудване	• Разпечатани карти с решения или листове с улики (някои непълни или противоречиви) • Таймер за обратно броене или видим часовник • Заключена кутия, плик или цифрова ключалка • Химикалки, хартия, лепящи се листчета • По избор: проектор или споделен екран за обратно броене
Полезни ресурси	• Critical Thinking in Crisis Situations – Toolkit: Инструментариумът на ОИСР представя практически стратегии и сценарии за вземане на решения под напрежение. Той е изключително подходящ за създаване на пъзели, където участниците трябва да приоритизират задачите, да правят бърз избор или да се справят с непълна

	информация (подходящо за мисии в ескейп стаи с ограничено време). • Decision-Making Under Pressure Explained (Psibook): Тази достъпна онлайн статия обяснява психологията на вземането на решения под напрежение, включително как стресът влияе на когнитивните процеси, често срещаните предубеждения, които възникват в ситуации на високо напрежение, и стратегиите за поддържане на ясно мислене. Тя предлага на обучаващите практически преглед на когнитивната динамика, която те могат да включат в предизвикателствата в ескейп стаите, за да засилят критичното мислене и осъзнаването при ограничения във времето.
Подготовка	• Подредете стаята така, че екипите да работят самостоятелно, без да се намесват. • Подгответе пакети с предизвикателства, съдържащи улики, някои от които са непълни или противоречиви. • Поставете видим таймер за обратно броене, за да създадете напрежение. • Ясно обяснете, че времето няма да бъде удължено, дори ако задачата е недовършена.
Инструкции стъпка по стъпка	**1. Инструктаж (10 минути)** Представете сценария: екипите са изправени пред критична ситуация, която трябва да бъде разрешена

	бързо. Обяснете, че не цялата информация ще бъде пълна или надеждна. **2. Индивидуален бърз преглед (5 минути)** Участниците индивидуално преглеждат уликите и отбелязват ключова информация или рискове. **3. Предизвикателство за вземане на решение (25-30 минути)** Екипите трябва: - Да идентифицират подходяща спрямо неподходяща информация - Да приоритизират задачи или опции - Да изберат едно окончателно решение под натиска на времето Всяко решение води до код, улика или последствие, което придвижва стаята за бягство напред. **4. Момент на окончателно решение (5 минути)** Екипите трябва да се ангажират с окончателния си избор, преди да изтече времето, отключвайки следващия етап или приключвайки предизвикателството.
Въпроси за обсъждане	• Как времевият натиск повлия на решенията ви? • Каква информация игнорирахте - и защо? • Вашият екип промени ли решенията си по време на процеса? • Как тези умения могат да бъдат полезни в предприемачеството или в реални ситуации?

	• Вашият екип попадна ли в някакви капани (пристрастност към първата идея, бързане с консенсус, игнориране на мненията на малцинството)?
Оценяване и измерване на резултатите	Обучителят оценява: • Качество на обосновката на решенията • Способност за приоритизиране при ограничения • Работа с непълна информация • Рефлексия по време на обсъждането Оценката е качествена и базирана на наблюдение.
Вариации и адаптация	• **Версия с по-ниско ниво на напрежение:** Удължете времевите ограничения и намалете противоречивите улики. • **Дигитална версия:** Използвайте онлайн формуляри, цифрови ключалки или тестове с ограничено време. • **Приобщаваща адаптация:** Позволете словесни обяснения вместо писмена обосновка; осигурете визуална подкрепа и ясни инструкции.
Съвети за треньори	• Устоявайте на желанието да „спасявате“ екипите твърде бързо – несигурността е част от обучението. • Подчертайте, че **добрите решения** не винаги са **перфектни решения**. • По време на обсъждането се фокусирайте върху разсъжденията, а не върху резултатите.

	• Избягвайте да възлагате формални роли – фокусирайте вниманието си върху процесите на вземане на решения.
Препратки и допълнителни четива	• Decision Making Under Pressure (Behavioral Science Perspective): Преглед на изследванията, който може да се изтегли, и изследва как напрежението променя поведението при вземане на решения, пристрастията и разсъжденията (добра основа за фасилитатори и теми за обсъждане). • Mastering Critical Decision-Making Under Pressure: Практическа статия, очертаваща принципи и структурирани подходи за вземане на ясни решения в кризисни ситуации (полезно за проектиране на задачи, при които екипите трябва да действат бързо с частична информация).

Съфинансирано от Европейския съюз

Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче са само на автора(ите) и не отразяват непременно тези на Европейския съюз или на Изпълнителната агенция за образование и култура (EACEA). Нито Европейският съюз, нито EACEA могат да бъдат държани отговорни за тях.

Код на проекта: 2023-2-LT02-KA220-YOU-000183156